

Előfizetési díj helyben:
 Egész évre . . . 8 frt—16 kor.
 Fél évre . . . 4 frt— 8 kor.
 Negyedévre . . . 2 frt— 4 kor.
 Vidékre 1 forinttal több.

SZABADSÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 VII-ik kör, Virág-utca 337. sz.
 Ugy a kéziratok, mint a hirtetések ott vétetnek fel.
 „Nyilttér“ sora: 15 kr

Hirdetési díj: Egész oldal 20 frt. Fél oldal 10 frt. Negyed oldal 5 frt.
 Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

Megjelenik minden vasárnap.

Egyes szám ára: 10 kr.

Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítottatik.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el a kéziratok nem adatnak vissza.

Szobrot Kossuthnak.

Alig terjedt el Kossuth Lajos nagy Hazánkfa halálhíre az országban, a hálás nemzet nyomban megindította a gyűjtést, hogy a felejthetetlen, élete legnagyobb részét önkéntes száműzetésben eltöltött agg hazafi elvülhetlen nagy érdemeit megörökítse, hogy szobrot állítson Kossuth Lajosnak, annak a Kossuth Lajosnak, kinek alkotásai világraszólók, ki egy nagy hatalmas nemzetet százados elalétságból egy varázsszóra felbressztett, kinek varázsigéi két világrészt kimozdítottak sarkaiból, kinek ékesszólása Kárpátoktól Adriáig és innen a nagy oceánon túl más világrészre visszahangzottak. Ennek a Kossuth Lajosnak, kit a politikai viszonyok életében hontalanná tettek, de akinek drága hamvait a hálás nemzet visszahozta a száműzetésből s elhelyezte az anyaföld szívébe, mely őt szülte. Eltemették a szent hamvakat oly pompával, oly kegyelettel, mely bámulatba ejtette a fél világot és most emléket készítenek megörökíteni, hogy dicsőséges nevét még a késő utókor is tisztelettel és kegyelettel csudálja meg.

Kossuth Lajos szobrára való gyűjtés országszerte oly impozánsan indult meg és a gyűjtések már eddigelé is oly váratlan eredményt mutatnak fel, hogy előrelátható, miszerint mesés összeg fog felhalmozódni, úgy, hogy Kossuth Lajosnak elvülhetlen érdemeit és drága emlékét a késő utókor részére akképp fogják megörökíthetni, miként páratlanul állandó a világesemények történetében. Előreláthatólag annyi pénz fog befolyani, hogy az intézőkörökben már is arra gondolnak, miszerint Kossuth Lajos emlékét nem csupán egy óriási szobor a fővárosban, hanem több kisebb város nyilvános terein is szobor hirdetendő felejthetetlen érdemeit és ezt a szobrokat a maradandó feleslegből emelendik.

Országos és impozáns a mozgalom a gyűjtés körül és nemcsak a nemzet egyesei, de több város törvényhatósága maga vette kezébe a gyűjtést és megindult ezeknek indítványára a mozgalom az iránt is, hogy Kossuth Lajos felejthetetlen közös apánk, magyar alkotmányunk újjáalkotójának felejthetetlen és világraszóló érdemei ne csupán a székes fővárosban, de az ország egyéb városaiban is szobrok emelése által megörökíthetessenek.

Törvényhatóságunk ez irányban még nem tett semmit, de a lezajlott Kossuth gyászünnepekbeni részvétellel

megmutatta, hogy hajlandó megtenni Kossuth Lajos dicső emlékeztetének mindent, amit a nagy hazafi az egész magyar nemzettel szemben elvülhetlen érdemei által kivívott és szeretnők hinni, hogy törvényhatóságunk kebeléből más városok példájára kiindulandó ama mozgalom, mely szerint Kossuth Lajos halhatatlan emlékének Szabadkán az ország 3-ik nagy városában méltó emlékoszlop emeltessék.

Indítsa meg törvényhatóságunk haladéktalanul a mozgalmat és hisszük, hogy nemes törekvését a kellő siker fogja koronázni.

Amennyiben pedig csalódnánk — mit azonban nem hiszünk, — hogy hatóságunk e szent ügyet nem karolná fel, tegye ezt magáévé a nemzeti kasszino a többi testületekkel karöltve és vigyék keresztül társadalmi uton az eszmét. De még akkor is, ha nem csalódnánk, ha hatóságunk megszívlelné az ügyet, elég tág tere marad a kasszinónak és egyéb testületeknek az együttes működésre, alakuljon meg hova előbb más városok példájára egy Kossuth szobor bizottság és cselekedjenek, munkálkodjanak.

Világosság.

Az „Ur“ mondá: legyen világosság! És lön világosság. Meg lehetett különböztetni a világosságot a sötétségtől, a nappal különvált az éjtől. A szent irás szerint ilyen volt a teremtetés első napja és azóta az egész nagy természetben és Isten hasonmásainak minden egyesületeiben ilyen a tartósságra, virulásra, továbbképződésre számított alkotás minden napja.

Az 1894. évi ápril havának dicsőséges 12. napján, mikor a magyar képviselőház megszavazta az egységes állami házasságjogot a kötelező polgári házassággal, szintén a világosság volt az, mely a nappal teremtette, a teremtetés első napjává tette. Épp úgy ment végbe, mint az irás előadja: a világosság elvált a sötétségtől a nappal az éjszakától. A mi a Házban az isteni világosságnak örvend és a haladásnak felfelé törekvésnek ragyogó sugárfényében vidáman és szabadon mozog, egyetértett a szabadelvű nemzeti államegységes kormányjavaslat megszavazásában. Ami bármely okból alkonyt, homályt akar, mint árnyék egyesült. Megmáshatlan, semmi kivételt nem tűrő természeti törvény az, hogy ott, ahol világosság van, árnyék is van és természetellenes jelenség leendett, joggal beteges tünetnek lehetett volna tekinteni, ha egy oly igen liberális, sőt valljuk meg félelem nélkül: sok tekintetben radikális reformjavaslat, mint a házasságjogról szóló, ná-

lunk semmi ellenzésre sem talál. De a világosság határozott többségben volt az árnyékkal szemben úgy, hogy emennek félve és szégyenkezve kell elbujnia: minden politikai táborból 280 magyar képviselő szavazott a reform mellett és csak 106 ellene. És a szabadelvű pártból egyetlen egy sem áll az árnyékba; aki a nappal és az éj közti döntőharc előtt a nyílt, lassu, de folytonos haladás pártjához tartozott, de magát ellenállhatlanul vonzatni érezte az alkonyhoz, az elég gyengéd érzésű volt, hogy a gavallérhoz vagy katonatiszthez hasonlóan, akire büntetés vár, — bocsánat a hasonlatért! — előbb lemondjon rangjáról, nehogy látszólagos további odatarozandósága által a pártra vesse egyrészt a saját árnyékának.

Legyen világosság!
 És lön világosság.

Törvényhatósági közgyűlés.

Szabadka város törvényhatósága áprilisi havi rendes közgyűlését e hó 12. és 13-án tartotta meg dr. Vojnits István főispán elnöke alatt. A közgyűlésen bizottsági tagjaink az első napon közepes számmal jelentek meg, mert érdeklődtek a tárgysorozat 2-ik pontja iránt, mely szerint egy miniszteri rendelet beállítja a másfél millióba kerülő lovas kaszárnya építését. No meg kenyérszétosztás is volt.

A 2-ik nap a bratyák közül alig jelent meg 5—9 ember, mert ekkor már nem volt kilátás áldomásra, mivel a betöltendő két 11-od oszt. irnoki állás az első napon gázdákat nyert s elfogyott az áldomás is.

Felolvastatták a polgármesteri jelentés a f. é. márczius hóról, mely a hatóság közigazgatás életére vonatkozik. Ez a szokásos száraz jelentés egyszerűen tudomásul vétetett.

Ezután dr. Guln György iránti kegyelet került szóba s a közgyűlés egyhangulag kimondotta, hogy Szabadka város törvényhatósága nevében koszorút helyez megboldogult jeles polgára ravatalára és testületileg veendő részt a végtisztelességen.

3-ik tárgynak következett a m. kir. honvédelmi miniszterium leirata, melyben a cs. és kir. hadügyminiszteriummal egyetértőleg tudatja a városi hatósággal, hogy a majdnem 1 és fél millió forintba kerülő lovas kaszárnya építését nem kívánja s minden további intézkedést beszüntetni rendel.

A miniszter indokolja is ezen eljárását, még pedig azzal, hogy: Szabadka város pénzügyi viszonyai nem engedik azt meg, miszerint olyan nagy költségekbe ereszkezdjék.

A miniszteri leirat felolvasása után megkezdődtek a díkeziók s beszélt Varga Károly, Mamuzsits Mátyás, Mamuzsics Félix, Gálly György, Sümoghi Ferenc és még többen részint a tanács javaslata mellett, részint ellene.

A tanács javaslata pedig az volt, hogy szűkebb körű deputatio küldessék fel a közgyűlés kebeléből a miniszteriumhoz, ahol ennek a leiratnak a megváltoztatását kérelmezék és kieszaközöljék a kaszárnya építkezési engedélyt.

Az előadó dr. Györgyevics Szredoje katonai tanácsnok volt, aki mély tanulmányozással ismertette az ügyet és kimutatta, hogy 1 millió 200,000 frtnál többbe a kaszárnya építése nem kerül 40 éves törlesztéssel, kölcsön 5 és fél százalékra ma is kapható s a kaszárnya évi tiszta jövedelméből a kölcsön évenkénti törlesztése nemcsak fedezve lesz, hanem a városnak még tiszta jövedelme is marad.

Hát ez ugyan kétes, de mindenesetre nagyon megszivlelendő, mert látszik, hogy az előadó tanácsnok alaposan tanulmányozta az ügyet és amit mondott, azt teljes lelki meggyőződésével jelentette ki, s amióta dr. Györgyevics Szredoje városi tanácsnok, még hasonló magvas beszédet tőle nem hallottunk.

Egy a hibája csupán s ez a hiba örökös marad nála: nagyon hibásan ejti ki a magyar szavakat.

Voltak hosszas és unalmas beszédek a tanács javaslata ellen és mellette is, azonban tény az, hogy mindakét oldalon voltak jó indokok is a hosszú lére eresztett szónoklatokban.

A tanács javaslata ellen felhozták, hogy nincs pénzünk. az előadó javaslata nem reális és kulturintézeteink nem lévén kiépítve, ne költünk kaszárnyára.

A tanács javaslata mellett azzal argumentáltak, hogy megmenekszik a polgárság a házankénti katonai beszállásolás anyagi terhelétől és a társadalom erkölcsileg is nyer, mert a családok házi szentélye nem lesz kitéve annyira az erkölcselenségnek.

Mamuzsits Mátyás plébános ezuttal dicséretet érdemel, mert az itt elmondott két elvet különösen ő hangoztatta, habár nagyon hosszadalmasan.

Névszerinti szavazás kérvén, az a főispán által elrendeltetett és 79 szavazattal 33 szavazat ellenében a tanács javaslata elfogadtatott.

Husza József nyugdíj ügyében új vizsgálat rendeltetett el. — A városi szegényház terveinek elkészítésére 60,000 frt erejéig a mérnöki hivatal kapott utasítást. — Új pályázat hirdettetik a színház 1894—95 iki szezonjára, és egy aljegyzői és műkerti állásra. — Az üresedésben volt két irnoki állásra Varga József és Mamuzsits Antal választattak meg. — A szeszes italok behozatala, köveztvám, helypénz és vágóhidon szedendő díjak beérkezését utján fognak értékesíteni. — A városi szolgák ruházatának beszerzésére beérkezett pályázatokat a közgyűlés nem tartotta elegendőnek, új árlejtés hirdettetik. — A Härtl és Döntő-Mácskovics-féle a Mária Valéria-kórházra vonatkozó építkezési szerződésbe stiláris hiba csuszott be, mely kiigazítani rendeltetett. — A Budapesten megtartandó egészségügyi kongresszusra Vojnics Félix főjegyző, Szalay Mátyás rendőrkapitány és Kertész Sándor főorvos kiküldetnek. — A disznóhizlaldák ügye újra 3 évre elhalasztatott. — 3—3 havi szabadságot kaptak: Vincze György tanácsnok, Buchwald Simon aljegyző és Lórencz József adótiszt. — Több apróbb ügy elintézése után a közgyűlés befejeztetett.

„A szabadhai takarékpénztár és népbanknál“ boldog emlékü dr. Guln György elhalálása alkalmából úgy az igazgatói mint az ügyészi állás megüresedett. A pénztárvezetnek szüksége van más egyéniségre s vannak jelöltek is. Polyákovits Alajos, Varga Ágoston és Paukovich Andor nevei forognak a részvényesek között. Mi részintézkedve érdekelve nem vagyunk ugyan, de a 3 egyén között a választás meglehetősen nehéz. Jellemes, becsületes emberek. A kérdéses tisztet fényesen megérdemli bármelyik is. Ha azonban a régi rendszert akarják fenntartani a részvényesek: hogy ne legyen különválasztva az igazgató az ügyésztől, abban az esetben Paukovich Andor jöhet leginkább számításba, aki nem csupán egy személyben töltheti be mindakét állást, de dr. Guln Györgynek majdnem gyermekkor óta tanítványa volt s így az intézet jövője a régi szellemben vezetődnek.

Irodalom, művészet.

Az „Olvasd“ című hetilap, mely szabadszellemei cikkeivel így a Kossuth-gyász alkalmával a királyhoz intézett nyílt levelével országos feltűnést keltett, f. hó 15-étől kezdve mint politikai hetilap jelenik meg. Jövő száma közli a „Függetlenségi nyilatkozat“-ot. Kiadóhivatala Budapest, IV. ker., Koronaherceg-utca 6. sz. a. van. Előfizetési ára félévre 3 frt.

„Politikai tanügyi lap.“ Nemesak hazánkban, de még az egész világon sem volt politikai tanügyi lap. Most már van ez is. A „Nemzeti Iskola“ szerkesztője, Benedek Elek, ki egyuttal e kitérő, minden irányban független, szókimondó tanügyi lapnak a tulajdonosa is, most letette a kancziót, hogy a kormány tanügyi politikáját — tisztán politikai szempontból is — bírálhassa. Nemesak a tanítóknak és a tanároknak válik ez nagy előnyére, de a nemzeti kultúra szempontjából is fölötte nagy fontosságú dolog, különösen ha, a miben nem is kételkedünk, a szerkesztő a politikai pártok fölé emelkedik s párttekineték nélkül szolgálja a nemzeti kultúra érdekeit, a minthogy a nemzeti kultúra ügye nem is lehet pártkérdés.

Az 1848—49-ik magyar szabadságharoz története című illusztrált vállalatból most jelent meg a 9-ik füzet. Graea György e füzetben az első független magyar felelős miniszterium tagjainak élet és jellemrajzát mondja tömör rövidséggel. E füzet értékét nagyban emeli az 1849-iki szűkség-pénzek hű fascimilékben való közlése. Igen szép Andrassy Gyula gr. 1848-iki arcképe is, a mely eddig még seholsen jelent meg. — A képek beosztása a következő: A szabadságharoz hírlapjai; Mészáros Lázár, az 1848-iki hadügyminiszter arcképe; A pesti rendőrség jelvénye 1848-ban; Honvédszázló szentelése; Kossuth-bankó; Rozsnyó város szűkségpénze 1846-ban (6. ábra); Windischgrätz felfalja a szabadság bajnokait. (Gönykép); A Zichy-uradalom szűkségpénze 1849-ben; A zemplén megyei Hegyalja szűkségpénze 1849-ben (6. ábra); Andrassy Gyula gf, 1818-an; Losonc város szűkségpénze 1849-ben.

A nemzeti gyász profanálása lett volna az elmúlt napokban előfizetési fölhívásokkal zaklatni a közönséget és azért inkább bevártuk a gyász oszlásának idejét, hogy újból a nagyközség figyelmébe ajánljuk J. Virág Béla a Telefon Hirmondó szerkesztőjének érdekes hetilapját a Világnaplót. Az érdekes hírek és cikkek heti-lexikonja ez, mely hetenkint szombaton este jelenik meg. Közli úgy a belső, mint a külföldi sajtó érdekes híreit és cikkeit és az ezekre vonatkozó illusztrációkat. Nélkülözhetetlen segéd-újság mindazok részére, a kik csak egy vagy két hírlapot járatnak. A Világnapló rendkívül szórakoztató olvasmány, mert a világsajtónak csak az érdekes anyagát dolgozza fel, még pedig mintegy 1700 bel és külföldi újságból. Előfizetési ára negyedévenként 1 frt 50 kr., mely össze: Világnapló, Budapest, Rákos-utca 2. sz. címre küldendő be.

A ki kettőt szeret ezim alatt a „Regény Szalon“-nak ép most megjelent, kilenczedik számában. Spiel-

hagen Frigyesnek, az ujabbkori német prózaisták legkiválóbbjának, legujabb regénye kezdődik, melynek közlésevel Zempléni P. Gyula e kiváló folyóirata tulajdonképen a németeket is megelőzte, miután a regény mint egész, még meg sem jelent. A nagyevű író ez új alkotása méltán sorakozik azokhoz, melyek hírnevét már rég megállapították és a magyar olvasóközönség, kiváltképe a művelt magyar hölgyek igaz élvezetet találnak majd, a mikor a bájos, lide és mindvégig érdekes szerelmi történetet olvassák. — A „Regény Szalon“ tényleg a világirodalom legjelesebb közleményeit egyesíti hasábjain és megerősíti ez állításunkat az a körülmény is, hogy már a legközelebbi számban megint új regény kezdődik, Mrs. Alexandernek „Az ő ellensége“ című munkája. Így aztán beteljesül a program is, ment az évfolyam végéig az eddigi rendszer mellett, melynek hű megtartását észleljük, legalább tizenkét teljes és nagy regény jelenik meg a gyönyörű kiállítású folyóirat hasábjain, melyben több mint husz novella és vers, szindarab és apróság látott napvilágot. — A poésist ezuttal Holm Mia-nak „Viszontlátás“ és Scherenbergnek „Az executio“ című költeményei képviselik. Remek-szép dolgok, jó forrásból valék. — Schottler C.-nek „Az ostor“ című novellája okvetlenül felkelti minden leányszívnek igaz érdeklődését. — A „Regény Szalon“ havonként kétszer jelenik meg 80 sűrű hasábon és a pazar fényű fizetok előfizetési ára negyedévenként csak 2 frt. — Az újonnan belépő előfizetők az eddig megjelent számokat mind megkaphatják és a kiadóhivatal (Budapesten, VIII., Népszínház-utca 26) készséggel küld bárhová és ingyen mutatványszámokat.

— Pallas Nagy Lexikonából megjelent a 69—72. füzet, vagyis az V. kötet 9—12. füzete a következő mellékletekkel: Drótkötélpálya (a Vajda-Hunyadon alkalmazott rendszer), Dürer Albert „Krisztus a keresztfán“ c. képe, szép színnyomatu reprodukcióban, Égerfa, Eger város legujabb tervrajza, Egyiptomi művészet I. és II. lap, melyek közül az egyik színnyomat, Egyenes szárnyuak, az Ekék I. lapja, az Ékítőmények (színnyomat) I. lapja s az Elef nt. A jelentékenyebb cikkek közül különösen a következőket emeljük ki: Drágakövek (dr. Sztérynyi H.), Dráma (dr. Silberstein Ötvös Adolf, Dugonics András, Duna (dr. Thirring, Timon Béla és dr. Lers Vilmos) és Dürer Albert. A szöveget is számos ábra disziti.

HIREK.

— Főispáni intézkedések. Dr. Vojnics István főispán törvényadta jogánál fogva az elhalálózás folytán üresedésbe jött városi kórházi főorvosi állást dr. Wilhelm Adolf kórházi orvossal helyettesítette, a kórházi orvosi állást dr. Schnier György, a II-od orvosi állást pedig dr. Klein Adolf gyakorló orvossal helyettesítette. Továbbá a 3 havi szabadságra ment gazdasági tanácsnok állására Jakobcsics aljegyzőt, ennek állására Milassin József árvaszéki ellenőrt s végre ezen állásra Völgyi Péter városi irnokot helyettesítette. A helyettesítésekhez kommentárt nem fűzünk, itélje meg a nagyközség, a mint neki tetszik.

— Mamuzsich Lázár polgármester valóban ritka erélyt és dicséretre méltó igyekezetet tejt ki a palicsei új fasor létesítése körül, azonban nem értjük miért hagyja ott azt az öreg kiszáradt fenyő fákat, melyek ugy sem szolgáltatnak már semmi árnyékot. Miért nem vágatja ki és adatja el ezeket is?

— A Mária Terézia park igen szépen fejlődik és már is gyönyörű üdülő helyül szolgál a sétáló közönségnek. A park fejlesztése és jókarban tartásának főérdeme polgármesterünket illeti, ki naponta személyesen felügyel arra, hogy a park városi tűzoltóságunk által az immár használatban lévő vízvezeték segítségével minél gyakrabban locsoltassék.

— A palicsei villamos vasut ügye ugy látszik végkép elaludt. Ott áll készen az alapmunkálat. Épületek, a sinek, a talpfák gazdálauul hevernek szerte szét. Csudálatos, hogy eddig sem Szabadkán, sem másutt nem akadt egy tőkepénzes konzorcium e vállalat átvételére, illetve folytatására és véglegezésére. Pedig hát életrevaló hasznothajtó üzlet lehetne belőle.

— **A difteritisz**: városunkban nagymérvben terjed s ma már nemcsak a kis gyermekeket, hanem a felnőtteket is megtámadja. E hó 15-én ragadta el szülői karjaiból a kis Ferikét dr. Antunovich József s neje egyetlen kis gyermekét. Azóta maga az édesanya is megkapta a roncsoló toroklobot s ugyan e betegségben szenved Vojnics Simonné is. A ragályos betegség annyira terjed, hogy a hatóság kényszerítve érezte magát a legmesszebbre terjedő óvintézkedések megtételére. Két önkéntes tisztot felfogadott 40 frt havi fizetéssel, akiknek kötelességük a fertőző lóban fekvő beteg lakásának falán egy vörös keresztrel jelzett ívet kiszégezni, melyen jelezve van, hogy a beteg látogatása tilos. Ezeknek kötelességük felügyelni, hogy a rendelet betartassék, és a betegápolón kívül más, — különösen gyermek — ne érintkezék s ha a beteg így el nem különíthető, a hatóság külön házat bérelt ki több szobával, ahol a beteget maga a hatóság ápoltatja. A fertőző betegségben elhalt hullát azonnal eltemetik s nemcsak az egész lakást, de még a koporsókat is fertőtlenítik. Ilyen temetéseken gyermekeknek megjelenniük nem szabad.

— **A bajai temető kibővítéséhez** a Sztantics-féle földet a város még 1892-ben megvette, már rég temetnek is benne, eladó azonban mai napig sem jutott pénzéhez noha sajátjából többet mint 70 frtot költött annak feltöltésére. Hol és ki követi ez ügyben a huza-vonást? ajánljuk főispánunk figyelmébe hogy ezt kideríttessék. (Bek.)

— **Disznóhizlalda a Szabadka-palicsi uton.** Pár évvel ezelőtt szállaltunk fel az ellen, hogy a szegedi országuton egy ottani birtokos formális disznóhizlaldát létesített. A rendőrség annak idején magáévá tette az ügyet és boldogult Kuthy kapitány a hizlaldát betiltotta, a birtokost meg is bírságolta. Az idén ez a birtokos e műveletet megújította, sőt talán hatósági engedély nélkül kutat is ásott. Egész disznó csűrre legelész naphosszat a város birtokán, anélkül, hogy az illetőt valaki meggátolná jogtalan eljárásában. Tudunkkal a Szabadka-palicsi országút mentén disznó legelő nincs. Felhívjuk a rendőrség figyelmét e visszaélésre.

— **A fülemülék** Palicson berukkoltak, vigan csattognak egész éjjel és nappal a palicsi parkban, ahol a természet teljesen ki nyillott és már is gyönyörű élvezetet nyújt a kirándulóknak.

— **Polgármesterünk népszerűsége.** Szemtanui voltunk a napokban, midőn Mamuzsits Lázár polgármester a főmérnök társaságában — valószínűleg hivatalos ügyben — a város fogatán valahova ment. A nem épen lassu tempóban közlekedő fogat egy bunyevác polgártárs közvetlen közelében haladt el, úgy, hogy az alig birt az elgázoltatás elől kitérni. A „bratya“ a polgármester felé emelte nagy farkós botját, de az persze csak nevette a konfidenskedést, melylyel ez a polgármester iránti szeretetének akart kifejezést adni.

— **Haláloset.** Brestyánszky Kálmán zentai ügyvéd f. hó 19-én élete 44. évében hosszas szenvedés után meghalt. Hullt tetemei tegnap d. u. 6 órakor a helybeli vasútállomásról az ugynevezett „zentai temető“, -be tétettek örök nyugalomra. Az elhunytat neje szül. Szárits Gizella, gyermekei Miklós és Kornélián kívül számos rokonai és barátai siratják. Aldás és béke kísérje!

— **Zsidók husvétja.** A zsidó vallásnak husvéti ünnepe tegnapelőtt este kezdődött. Egyike ez a legszebb esalládias jellegű ünnepek. A zsidók Egyiptomból való szabadulásukat ünneplik a husvétal, vagyis a pasah ünnepevel. Miután Egyiptomból való kivonulások alkalmával az utolsó éjjel kenyereket nem süthették meg, a magukkal vitt kovászt, hátukon a napon szárították meg. E kovásztalan kenyér emlékére e husvéti ünnep alatt csak is kovásztalan kenyeret (macocht) használnak a zsidók.

— **A városligeti vendéglő** évek óta elhanyagolt állapotban volt, amennyiben arra szakértő vendéglős nem akadt. Mint értesülünk az idén a városligeti vendéglőt Stiehne Mátyas a „Pest“ szállodában sok éven át működött derék szakértő pinczér bérelte ki. Valóban ideje volna, hogy városunk eme gyönyörű kiránduló és üdülő helye nagyobb látogatottságnak örvendne s hisszük, hogy az új bérletnek szolid és pontos kiszolgálás, előzékenység és udvariasság által sikerülend az arra érdemes üdülő helyre a közönséget vonzani. Ajánljuk a közönség szives pártolásába.

— **Köszönetnyilvánítás.** Tudjuk — mert hisz annyi tanujelét kaptuk mindenfelől — hogy bubánatunkban igaz részvétellel viseltek irántunk az egész város. Fogadják is ezért mindazok, kik ránk gondoltak és részvételükkel levélben vagy névjegyük letetésével oly hő kifejezést adtak s különösen azok, kik felejtethetlenné végtisztességén személyesen megjelentek, — hálás köszönetünket. Szabadkán, 1894. évi ápril 20. Dr. Antunovits József és neje Vojnics Ilona.

— **Szilasi Károly** rőfös és divatáru üzlet tulajdonosnak lapunk mai számában közzétett hirdetésére olvasóink szives figyelmét felhívjuk.

— **Cirkusz Henry.** Mint a napok óta kitett falragaszokból, illetve jelentésekből látjuk a Rogina barán lévő Dominusz-féle telken lovarda fogja magát városunkban produkálni. Ertesülésünk szerint a cirkusz már holnapután különvonattal Belgrádból jövet, még aznap kezd meg előadásait. Miután városunkban ez idő szerint más esteli szórakozás nincs, a cirkusz előreláthatólag nagy látogatottságnak fog örvendeni és a közönség kellemes estéket töltend el abban: Ajánljuk a nagy közönség figyelmébe.

— **Kossuth Lajos' gyógymódja.** Basso-Arnoux doktor Kossuth Lajos nagy hazánkfianak turini tartózkodása alatt tizenkét éven át volt hű és önfeláldozó orvosa, svédországi tanulmány-utja után egy mindenkit érdeklő könyvet írt a massageról és svédortnázásról. Ezen gyógymódot alkalmazta Kossuth Lajos és a könyv is a turini száműzöttnek van ajánlva, mint a mely az aggastyán életét évekkkel meghosszította. Kossuth Lajos ezért egy rendkívül megleghangu köszönő-levelet írt Bassonak, melynek hű másolata mellékelve van a könyvhöz s a czimlapot is Kossuth végszavai és aláírása díszíti. A könyv Dr. Jutassy József fővárosi gyakorló-orvos kitérő fordításában jelent meg Dobrowsky és Franke budapesti könyvkiadóhivatalnál. A jövedelem fele Kossuth-szoboralap javára esik. Az izlésesen kiállított könyv ára 1 frt s kapható minden könyvkereskedésben. Magában a fő városban oly nagy volt ezen mindenkit érdeklő könyv iránt a kereslet, hogy már második kiadás rendezése vált szükségessé.

— **Pali meg a Panni** ismeretes házaspár volt Sándor községben, de különösen ismerté őket a pálinkás boltos, hol napi vendég volt a kedves pár. A napokban feltűnt a boltosnak, hogy a Panni csak egymagában jelentkezett a rendes snapszra s így kérdezte Pannitól, hogy hol maradt a Pali? Panni a maga egyszerűségében csak így felelt: „hát bizony a Pali is eljött volna, ha az este a kutba nem ugrott volna.“ Így tudták meg a községben, hogy Pali megunva életét, öngyilkossá lett. Az öngyilkos és házastársáról közelebbi adatokat nem sikerült tudósítónknak kipuhatolni, mert Sándor községben is csak annyit tudnak, hogy: a Pali meg a Panni.

— **Felhívás!** A „Szabadka“ temetkezési egyesület tagjai ezennel értesítetnek, hogy az egyesület alapszabályai a nagymélt. m. kir. belügyminiszterium által jóváhagyva már leérkeztek. Minthogy az alapszabályok 3. §-a értelmében a fenti tagok egyszersmind alapító tagokul tekintetnek és személyenkint 12 frtot tartoznak alapító tagdíj címén fizetni: ennél fogva felhivatnak, hogy a 12 frt tagsági díjat az egyesület pénztárnokánál Manojlovits Szánkó urnál 1894 május 15-ik mulhatlanul befizessék; mert csak akkor fogja az egyesület

működését megkezdeni, ha a 300 alapító tag személyenkint a 12 frt beiratási díjat már befizette. Együttal figyelmeztetnek, hogy a felvétel a befizetés sorrendje szerint fog eszközölni, hogy tehát a korábbi fizetők a későbbiek felett elsőbbséggel bírnak. Tudomásra hozatik, hogy a 12 frt beiratási díj befizetése által az egyesületi tagról az alapszabályok ismerete feltételeztetik és így a díj befizetése által az egyesület irányában kötelezve leend, — míg ellenben az egyesületre nézve az alapszabályok az irányadók. Alapszabályok a közgazdasági bank helységében Manojlovits Szánkó urnál betekinthetők. A további intézkedésekről az egyesület tagjai akkor fognak értesítettetni, ha az alapító tagok a beiratási díjat már befizették. Az egyesület működésének megkezdése érdekében kívánatos tehát a beiratási díjak mielőbbi befizetése, mert csak ez által lesz lehetővé azon cél megvalósítása, melyet az egyesület megalakítása által a város polgársága maga elé tűzött! Szabadkán, 1894. ápril 17-én. Az elnökség.

— **A tűz örültje.** Wenzler Borbála 14 éves leányról bebizonyult Bresztovácson, hogy gyujtogatási mániában szenved. Ő maga is bevallotta, hogy az utóbbi időben a tüzeket mind ő okozta. A tüzesetek gyorsan követték egymást. Legutóbb Brenner Antal nagy malmanak a földelét gyujtotta meg a leány. A gyanu azért irányult rá, minthogy minden tüzesetnél ő csapott lármát és ő volt természetesen a legelső, a ki a színhelyen megjelent. A községi és a járási orvos megvizsgálták a leányt és intézkedtek, hogy a szerencsétlent a tébolyodottak házába vigyék.

— **A cigányok statisztikája.** A magyarországi cigányok statisztikája teljesen elkészült s a belügyminiszterium legközelebb a nyilvánosság elé bocsátja. Cigányaink faj, vallás, foglalkozás és nem szerint vannak osztályozva. A statisztikából kitérnek az, hogy számuk fokozatosan csökken, a mi annak tulajdonítható, hogy mindinkább beleolvadnak a többi társadalmi osztályokba.

— **A szerelmes erdőkerülő.** Vukojav Milorád, palánkai erdőkerülő, már régóta szerelmes volt Klep János korcsmáros szép feleségébe. Bár maga is családapá, mindenféle szép ígéretekkel el akarta csábítani a menyecskét, de az asszony nem hajlott a csábító szóra, hanem éreynesen visszautasította Vukojavot. A szerelmes erdőkerület ez felbőszítette és most már véres boszút akart állalni a visszautasításért. Tegnapelőtt, hogy Klep János elutazott, s a korcsmárosné maga volt otthon, elment a korcsmába, sok bort ivott és azután összeveszett a korcsmárosnéval. Dühében végre fegyverével úgy föbeverte a fiatal asszonyt, hogy halva rogyott össze. A szerelmes erdőkerület már elfogta a csendőrség.

— **A szegedrókus-szabadkai vonalon** mindkét irányban egy új éjjeli személyvonat helyeztetik forgalomba. Ezen vonat Szabadkáról, csatlakozással Budapest, Zimony, Dálya és Baja felől, éjjel 10 óra 58 pkor indul és Szeged-Rókusra éjjel 12 óra 17 pkor érkezik, s ott az összekötő vonat közvetítése által Orsova és Czegléd felé csatlakozást talál; az ellenvonat pedig Szeged-Rókusról ugyancsak Orsova és Czegléd felől csatlakozással éjjel 3 óra 7 pkor indul és Szabadkára reggel 4 óra 37 pkor érkezik; s ott a fentebb említett irányokon kívül még a Zenta felé induló vonathoz is talál csatlakozást. Junius 1-étől kezdve szeptember 15-éig, a múlt évben Palics és Szeged-Rókus, valamint Palics és Szabadka között közlekedett fűrdővonatok a következő menetrend szerint ismét forgalomba helyeztetnek és pedig ünnep és vasárnaponként indulás Szeged-Rókusról délután 1 óra 15 pkor Palics és onnan este 9 óra 5 pkor vissza Szeged-Rókusra; továbbá naponta indulás Szabadkáról d. u. 5 óra 10 perc és este 7 óra 40 pkor Palicsra. Palicsról Szabadkára pedig reggel 7 óra 15 perc, este 6 óra 55 perc és este 8 óra 10 perczkor

— **A szabadka-dálja-bosnabródi vonalon.** Budapestnek Bosniával való kedvezőbb összeköttetése céljából Szabadka és B.-Bród között mindkét irányban a múlt nyáron át közlekedett s mindhárom kocsiosztályt szállító gyorsvonat, ismét forgalomba helyeztetik. Ezen gyorsvonat Szabadkáról csatlakozással a Budapestre d. u. 2 óra 35 perczkor induló gyorsvonathoz, este 6 óra 22 perczkor indul és Dáljára este 9 óra 28 perczkor érkezik, a honnét este 9 óra 35 perczkor tovább indul és Bosna-Bródra éjjel 12 óra 20 perczkor érkezik; az ellenvonat pedig Bosna-Bródról éjjel 3 óra 20 perczkor indul és Dáljára este 9 óra 28 perczkor érkezik, a honnét este 9 óra 35 perczkor tovább indul és Bosna-Bródra éjjel 12 óra 20 perczkor érkezik; az ellenvonat pedig Bosna-Bródról éjjel 3 óra 20 perczkor indul és Dáljára reggel 6 óra 7 perczkor érkezik, a honnét reggel 6 óra 14 perczkor tovább indul és Szabadkára d. e. 9 óra 27 perczkor érkezik és ott közvetlenül csatlakozik a gyorsvonathoz Budapest felé. — A jelenleg Szabadkáról este 6 óra 45 perczkor Dáljára induló személyvonat csak Gombosig fog közlekedni, a jelenleg Dáljáról d. e. 8 óra 43 perczkor Szabadkára érkező személyvonat helyett pedig Gombosról Szabadkára egy új személyvonat fog közlekedni, mely Gombosról éjjel 3 óra 40 perczkor indul és Szabadkára reggel 6 óra 55 perczkor érkezik.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos

SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Eladó ház.

A Petőfi-utca 80. sz. a. levő egyemeletes ház eladó.

Bővebb értesítés a tulajdonosnál, a házban nyerhető. 1—3

934./tan. 894. szám.

Felhívás.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium f. évi április hó 3-án 16500/X. szám alatt kelt magas rendeletével folyó évre a lovak osztályozását és osztyályozását meghagyván — miután az első folyó hóban fogantatott — az osztályozás f. évi április hó 26-án veendő kezdetét az alább jelölt helyeken és kitűzött időben.

Lóállítási helyek:

1. A városi és Radanovác pusztai és összes szőlők lakosaira nézve lóállítási helytől az új vásár tér tűzetik ki; kötelesek ennél fogva: a) Az első és második körű lakosok, továbbá az összes ugarföld lótulajdonosai lovaikat f. évi április hó 26-án reggeli 7 órakor; — a harmadik és negyedik körűk ugyanaz nap délután 2 órakor oda vezetni vizsgálat és osztályozás végett; b) Hasonlóképen tartoznak az öt és hatodik körűk lovaikat f. évi április 28-án reggeli 7 órakor; a hét és nyolczadik körűk, Radanovác pusztabeliek és összes szőlőbeliek ugyan az nap délután 2 órakor beállítani; 2. Azon ló tulajdonosai, kiknek szállásaik a Tompa és Kelebia pusztán fekszenek, kötelesek lovaikat f. évi május hó 1-én reggeli 7 órakor a báró Redl Béla kelebiai birtoka mellett és irágyában fekvő városi telekre bevezettetni; 3. Azon ló tulajdonosok, kiknek szállásaik a sebesitsi és tavankuti pusztán fekszenek, tartoznak lovaikat f. évi május hó 2-án reggeli 7 órakor Pertics Gergely (Antalfi) tavankuti szállás mellett fekvő városi földre előállítani; 4. Azon ló tulajdonosok, kiknek szállásaik a györgyeni és vánteleki pusztán fekszenek, kötelesek lovaikat f. évi május hó 5-én reggeli 7 órakor a Vermes-Rozs-féle györgyeni szállás mellett országuton előállítani; 5. Azon ló tulajdonosok, kiknek szállásaik a nagyfényi és zobnaticzi pusztán fekszenek, tartoznak lovaikat f. évi május hó 8-án reggel 7 órakor a nagyfényi csárdához bevezettetni; 6. Azon ló tulajdonosok, kiknek szállásaik a verusicsi

pusztán fekszenek, kötelesek lovaikat f. évi május hó 9-én reggeli órakor a Kuluncsics Lázár vár. bizottsági tag csantavéri uton levő szállás előtt előállítani; 7. Azon ló tulajdonosok, kiknek szállásaik a ludasi pusztán fekszenek, tartoznak lovaikat f. évi május hó 10-én reggeli 7 órakor a palicsi kis kocsma előtt bevezettetni; 8. Folyó évi május hó 11-én és 12-én az egyes nagyobb földbirtokos ménesei fognak saját szállásaikon megvizsgálatni; 9. Végre f. évi május hó 22-én 23-án reggeli 7 órakor a barom vásáron — a város egész területéről — mindazon lovak, melyeknek előállítása bármely okból elmulasztott — utóállítandók, A. lóosztályozó bizottság elé vezetés alá mindazon csikók mentesek, melyek a négy éves kort nem haladják túl. Az elő nem vezetett lovak tulajdonosai, a mennyiben ezen mulasztást kellőleg igazolni nem tudták — lovaik utólagos elővezetésén kívül — minden ló után, melyet a vizsgálat alól elvontak — 15 forintig terjedő bírsággal fognak megfenyíttetni. Végül értesíttetnek a ló tulajdonosok, hogy a lóosztályozás csak

előkészítő intézkedése egy a netáni általános mozgósítás esetén elrendelendő lovatásnak; ennek beállta esetén pedig a felavatott lovak csak is a bizottságilag megálapított teljes becsár kifizetése mellett avathatók fel, illetőleg vásároltatnak még a katonai kincstár által. Kelt Szabadkán, 1904. évi április hó.

Mamusich Lázár s. k.,
polgármester.

Üzlethelyiség bérbeadás!

Kossuth-utcában élénk forgalmu helyen egy sarok üzlethelyiség 1894. május hó 1-től jutányos áron bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítás Décei Lipót „Pest“ szálloda épületében levő sörak-térában nyerhető.

HIRDETÉS.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, miszerint helyben a főtéren Milinovic-féle házbau levő:

☞ rőfös áru üzletem ☜

összes divatáru czikkeivel teljesen felhagyva

ezentul csakis posztó, vászon, karton, kanavász és egyéb e fajtáju kurrens árukat fogok kizárólag raktáramban tartani.

Ennél fogva az összes raktáramban tulhalmozódott divatáru czikkeket u. m. selyem árukat, női és férfi ruhakelméket, selyemkendőket és szőnyeget a mai naptól számítva

30—40 százalékkal

a beszerzési áron alul eladom.

Ajánlom ezen rendkívüli alkalmat jóminőségű és teltűnő olcsó divatáruk vásárlására a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Tisztelettel

Szilasi Károly

Üzletmegnyitási hirdetmény.

Alulírott van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint f. hó 1-én

VASKERESKEDÉST

nyitottam (Sztójkovics Dusan ur házában a volt Vojnics és Janiga-czég helyiségében.

Midőn tisztelt vevőimet pontos és szolid kiszolgálásról biztosítom, magam a tisztelt n. é. közönség b. pártfogásába ajánlva, maradtam

mély tisztelettel

2—3

SCHÖNSTEIN SOMA

vaskereskedő.